



Závěrečné stanovisko s návrhem opatření k nápravě ve věci neschválení přerušení výkonu trestu

A. Závěry šetření

Na základě podnětu odsouzeného A., nar. xxx (dále jen „stěžovatel“), jsem se zabývala rozhodnutím ředitele Věznice Odolov o neschválení přerušení výkonu trestu odnětí svobody stěžovatele. V uvedené věci jsem shledala pochybení Věznice Odolov (dále také jen „věznice“) v tom, že neodůvodnila rozhodnutí o neschválení povolení opustit věznici.

B. Vyjádření úřadu

Ředitel Věznice Odolov ve svém vyjádření poukázal na účel trestu odnětí svobody a skutečnost, že při výkonu trestu dochází k omezení některých práv (mj. svoboda pohybu, nedotknutelnost soukromí) již ze zákona.¹ Dále akceptoval, že na postup Vězeňské služby ČR se aplikují zásady činnosti správních orgánů, avšak je toho názoru, že rozhodnutí o přerušení výkonu trestu podle zákona o výkonu trestu² není správním aktem ve smyslu § 9 správního řádu. Dále uvádí, že písemné odůvodnění zamítnutí žádosti stěžovatele bylo nepochybně dostatečné. Píše, že do stěžovatelových práv na soukromí a rodinný život jeho rozhodnutím nemohlo být zasaženo, jelikož daná práva jsou omezena již ze zákona. Uvádí další skutkové okolnosti, které ho k rozhodnutí vedly (situace se stěžovatelem byla závčas řešena ústně, existovaly další možnosti péče o stěžovatelovy děti – sousek, prarodiče). Sdělil také, že stěžovateli byla kladně vyřízena jeho žádost o přemístění do Vazební věznice Praha-Pankrác.

C. Závěrečné hodnocení

Ve zprávě jsem shledala pochybení věznice v absentujícím odůvodnění rozhodnutí o nepovolení přerušení výkonu trestu, resp. návrhu na povolení opustit věznici. Podstatu rozhodnutí, tedy nepovolení přerušení trestu, jsem neshledala jako pochybení věznice, jelikož ředitel má v uvedené věci široký prostor pro úvahu. Osobně jsem však názoru, že situaci stěžovatele bylo možno vyhodnotit s ohledem na nejlepší zájem dítěte (resp. dětí stěžovatele) jako naléhavou a přerušení trestu povolit. Vzhledem k tomu, že jsem neshledala pochybení v samotném rozhodnutí, se proto dále vyjadřuji pouze k okolnostem chybějícího odůvodnění.

Skutečnost, zda je rozhodnutí o nepovolení přerušení trestu správním aktem, resp. správním rozhodnutím dle správního řádu, není podstatná. Podstatné je, že v obecné rovině postupem věznice – nepovolením přerušení trestu, resp. opuštění věznice – může dojít k zásahu do práv odsouzeného. Odkazuji na případ *Giszczak proti Polsku*, ve kterém Evropský soud pro lidská práva shledal zásah státu do práva na soukromí a rodinný život tím, že nebyla odsouzenému umožněna návštěva jeho dcery ve vážném zdravotním stavu.³ V tomto rozhodnutí zároveň ESLP uvádí, že státům, resp. věznicím, je ponechán široký

1 Ustanovení § 27 odst. 2 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů.

2 Ustanovení § 56 odst. 2 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů.

3 Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Giszczak proti Polsku*, ze dne 29. 11. 2011, stížnost č. 40195/08; v originálním anglickém znění dostupný z <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-107589>.



prostor pro úvahu, zda žádosti o přerušení trestu vyhoví. Z uvedeného je patrné, že rozhodnutí o přerušení trestu je potenciálně způsobilé způsobit zásah do práva na soukromí a rodinný život, a to i přesto, že osoba je již ve výkonu trestu odnětí svobody a některá její práva jsou omezena ze zákona.

S ohledem na potenciální zásah do práv považuji proto za nezbytné odůvodňovat rozhodnutí tak, aby byly patrné úvahy, ze kterých ředitel věznice při svém rozhodnutí vycházel. Zároveň neodůvodněné rozhodnutí je nepřezkoumatelné ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a neexistuje tak žádná záruka proti případnému svévolnému posouzení ředitelem.

Není nutné, aby odůvodnění bylo zvlášť rozsáhlé, v konkrétním případě by zcela postačilo uvést okolnosti, které ředitel věznice uvedl ve svém vyjádření v rámci mého šetření. Tedy, že situace se stěžovatelem byla zatím řešena ústně, existovaly další možnosti péče o stěžovatelovy děti (sousedka, prarodiče), a proto nevyhodnotil stěžovatelovu situaci jako naléhavou. Obecně se pak zpravidla bude jednat o informace, které věznice, resp. její odborní zaměstnanci mají k dispozici a ze kterých vychází při vydávání doporučení pro ředitele. Požadavek odůvodnění rozhodnutí tedy neklade na věznici žádné zvýšené nároky. Zároveň se věznice nemusí obávat zvýšeného zatížení v potřebě odůvodňovat zamítavá rozhodnutí o povolení opustit věznici ve zřejmě nedůvodných případech, jelikož návrhy podávají zpravidla vychovatelé, kteří již sami provádějí prvotní úvahu o tom, zda má smysl návrh podat či ne.

S ohledem na nepřijetí opatření k nápravě vydávám své závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv. Součástí stanoviska je návrh opatření k nápravě, které je vzhledem ke skutečnosti, že v případě stěžovatele by vydání odůvodněného rozhodnutí nemělo již žádný význam, cíleno do budoucna.

D. Opatření k nápravě

Věznici Odolov navrhuji, aby do budoucna v rozhodnutí o nepovolení opuštění věznice uváděla odůvodnění.

Závěrečné stanovisko zasílám řediteli Věznice Odolov a žádám, aby mi podle ustanovení § 20 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv sdělil, zda provedl navržená opatření k nápravě. Odpověď očekávám v zákonné lhůtě 30 dnů od doručení stanoviska. Stanovisko zasílám také stěžovateli.

Pokud Věznice Odolov nepřijme navržená opatření k nápravě nebo provedená opatření nebudu považovat za dostatečná, podle ustanovení § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv vyrozumím nadřízený úřad, případně mohu o svých zjištěních informovat veřejnost včetně sdělení jmen osob oprávněných jednat jménem Věznice Odolov.

Brno 2. května 2019

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv